

Kirjastoverkkopalvelut

7.3.2013

UKJ-ohjausryhmän kokous 28.2.2013

Aika 28.2.2013 klo 11 – 13

Paikka Fabianian kokoushuone (Yliopistonkatu 1, 3 krs), Helsinki

Läsnä Ilmari Hyvönen, OKM (Korkeakoulu- ja tiedepolitiikan osasto)
Kristiina Hormia-Poutanen, Kansalliskirjasto (kirjastoverkkopalvelut)
Tuula Haapamäki, Kansalliskirjasto (tutkimuskirjasto)
Sinikka Luokkanen, Ammattikorkeakoulujen kirjastot (HAMK)
Risto Heikkinen, Yliopistokirjastot (Jyväskylän yliopiston kirjasto), etänä
Päivikki Karhula, Erikoiskirjastot (Eduskunnan kirjasto)
Eila Vainikka, Erikoiskirjastot (Suomen Kuntaliitto)
Ari Mäkiranta, Yleiset kirjastot (Liperin kirjasto), etänä
Ritva Nurminoro, Yleiset kirjastot (Rovaniemen kaupunginkirjasto)
Kuno Öhrman, FUCIO (Hanken)
Jyri Helakangas AAPA (Jyväskylän ammattikorkeakoulu), etänä
Sami Varjo, kuntien IT-johtajat (Vaasan kaupunginkirjasto), etänä

Poissa Jussi Kärki, Ammattikorkeakoulujen kirjastot (SAMK)
Jarmo Saarti, Yliopistokirjastot (Itä-Suomen yliopiston kirjasto)
Petri Tonteri, Yleiset kirjastot (Tampereen kaupunginkirjasto)
Iris Tahvanainen, Yhteiskirjastot (Lappeenrannan tiedekirjasto)

1. Kokouksen avaus, osallistujien toteaminen ja esityslistan hyväksyminen

Kokous avattiin klo 11.05. Osallistujat todettiin.

Esitys: Hyväksytään esityslista ja kutsun yhteydessä lähetetty esityslista.

Päätös: Esityslista hyväksyttiin.

2. Ohjausryhmän järjestäytyminen

Esittely: Kokouksessa käsiteltäväksi tarkoitettun ohjausryhmän sääntöluonnoksen mukaan Kansalliskirjaston ylikirjastonhoitaja asettaa ohjausryhmän, sekä ohjausryhmän puheenjohtajan ohjausryhmän esityksestä. Kansalliskirjasto on pyytänyt esitykset ohjausryhmän jäsenistä ja kutsunut sääntöluonnoksen kohdassa 2 lueteltujen organisaation esittämät henkilöt tähän kokoukseen. Puheenjohtaja asetetaan Kansalliskirjaston ulkopuolelta. Ohjausryhmä valitsee keskuudestaan varapuheenjohtajan. Sihteerinä toimivat Kansalliskirjaston henkilökuntaan kuuluvat henkilöt.

Esitys: Valitaan ohjausryhmän puheenjohtajaksi esitettävä henkilö sekä ohjausryhmän varapuheenjohtaja. Todettiin kokouksen sihteeri.

Kirjastoverkkopalvelut

7.3.2013

Päätös: Sinikka Luokkanen valittiin ohjausryhmän puheenjohtajaksi. Varapuheenjohtajaksi esitettiin henkilöä yliopiston puolelta ja valittiin Jarmo Saarti. Sihteeriksi todettiin harjoittelija Laura Liukkonen.

3. Ohjausryhmän säännöt

Esittely: Kansalliskirjastossa on laadittu liitteenä oleva luonnos UKJ-ohjausryhmän säännöiksi noudattaen muita Kansalliskirjaston ohjausryhmien sääntöjä.

Esitys: Ari Ahlqvist esitteli. Keskusteltiin kokouskutsun liitteenä toimitetusta luonnoksesta UKJ-ohjausryhmän säännöiksi.

Keskustelua. Käytiin läpi ohjausryhmän kokouskäytäntöjä. Materiaalit ovat julkisia, tiedotus Kirjastoverkkopalveluiden uutislehdessä ja Kansalliskirjaston verkkosivuilla. Ohjausryhmän säännöt pyritään hoitamaan mahdollisimman nopeasti. Esitettiin kysymys ohjausryhmän kirjastoja valtuuttavista sopimuksista. Keskusteltiin, ettei ohjausryhmä ole sellaisessa asemassa, että tahojen velvoittaminen olisi mahdollista. Kansalliskirjasto tekee ensin sopimuksen, jonka jälkeen kirjaston johtajan päätöksellä annetaan osallistumisvastaus. Kirjastojen työpanosta tarvitaan ja kirjastosektoreilla halutaan olla aktiivisesti mukana käytettävissä olevilla resursseilla. Pyritään siihen, että hankkeesta tulisi omalle organisaatiolle hyvä ja toimiva. Ohjausryhmässä otetaan asia uudelleen esille.

Keskusteltiin, että ohjausryhmän tehtävät tulee sopia selkeästi. Kartoitetaan UKJ:n järjestelmän toimivuus, järjestelmän toteutusjärjestys sekä suuntaviivat sektorien mukaantulolle. Tiukoilla resursseilla mennään eteenpäin. Tehdään projektisuunnitelma, jossa määritellään työpaketit, jonka jälkeen tehdään järjestelmän vaatimusmäärittely. Kentän kompetenssia tulee hyödyntää ja tulee miettiä, miten se saadaan parhaiten esiin. Workshopit olisivat hyödyllisiä.

Esitettiin kysymys työryhmien matkakustannusten korvaamisesta. Budjetissa matkakustannuksiin rahaa, tulee tehdä arvio kustannuksista. Ei vielä arviota, että kaikki matkakustannukset korvataan. Aina on kuitenkin etäosallistumismahdollisuus. Asiaa valmistellaan ryhmien osalta vielä. Keskusteltiin ajatuksesta, että ohjausryhmä työskentelee intensiivisemmin kuin tavanomainen ohjausryhmä. Ajatusta kannatettiin.

Kiwi-alusta avataan mahdollisimman pian ja kaikilla mukanaolijoilla on kirjoitusoikeudet. Tarkoitus on, että Haka-kirjautumisella pääsee kiwiin. Ulkopuolisten organisaatioiden kommentointimahdollisuutta ei ole, mutta on kuitenkin vaihtoehto tehdä tunnus ja jättää kommentti. Ehdotettiin, että kiwistä järjestettäisiin laajempi verkkosessio. Ylikirjastonhoitajalle lähetetään säännöt sähköpostikierroksen kautta.

4. UKJ-hanke – tilanne ja suunnitelmat

4.1 UKJ-valmistelu ja valmisteluasiakirja

Esittely: Uusi kirjastojärjestelmä –hankkeen tavoitteena on määritellä ja hankkia kaikille kirjastosektoreille soveltuva modulaarinen järjestelmäkokonaisuus, joka muodostaa yhdessä

Kirjastoverkkopalvelut

7.3.2013

asiakasliittymä Finnan ja metatietovaranto Melindan kanssa kirjastojen uuden palveluympäristön.

Järjestelmäkokonaisuuden suunnittelun lähtökohtana ovat kirjastojen ja niiden asiakkaiden tarpeet. Järjestelmäkokonaisuuden toteuttamisessa otetaan huomioon kokonaisuuden yleinen kustannustehokkuus ja tarvittavien usein järjestelmien yhteensopivuus olemassa olevien järjestelmien kanssa. Suunnittelussa otetaan huomioon tietohallintolaki ja siinä esitetty kokonaisarkkitehtuuri.

Uuden kirjastojärjestelmän valmisteluraportin on laatinut kaikkien kirjastosektoreitten yhteinen valmisteluryhmä, jossa oli edustus myös korkeakoulujen tietohallinnosta. Sen ovat asettaneet huhtikuussa 2011 ammattikorkeakoulujen AMKIT-konsortio ja yliopistokirjastojen sekä eräiden erikoiskirjastojen Linnea2-konsortio. Yleisten kirjastojen ja erikoiskirjastojen neuvostot kutsuttiin myös mukaan, ja ne asettivat edustajansa valmisteluryhmään.

Valmistelutyön ytimen muodostivat kirjastojen asiantuntijoista koostuneet työryhmät, joihin kutsumalla pyrittiin saamaan riittävä asiantuntemus kaikilta kirjastosektoreilta samalla kun osallistumismahdollisuudet olivat avoimina kaikille kiinnostuneille. Syksyn 2011 aikana nimettiin seitsemän työryhmää, joissa oli yhteensä yli 50 asiantuntijaa eri kirjastoista eri puolilta Suomea.

Vuoden 2013 aikana tehdään valmisteluasiakirjan pohjalta yksityiskohtainen vaatimusmäärittely, sen toteutuksen vaiheistus ja aikataulu. Valmisteluasiakirjan tiivistelmä on tämän kokouskutsun liitteenä.

[Valmisteluasiakirja](#)

Esitys: Ari Ahlqvist esitteli UKJ-valmistelutyötä ja valmisteluasiakirjaa. Keskusteltiin esityksen pohjalta.

Keskustelua. Esitettiin kysymys, käytetäänkö vaatimusmäärittelyssä aiempia kirjastojärjestelmiä varten tehtyjä RFP:itä vai lähdetäänkö puhtaalta pohjalta. Todettiin, että kyse on uudesta järjestelmästä ja mallin tulee olla nykyaikaisempi. Lähtökohta on kokonaan toisenlainen, koska ei lähdetä hankkimaan valmista järjestelmää. Käyttöliittymänä toimii Finna. Selvitetään myös löytyykö maailmalta uusia järjestelmäkuvauksia, joita voi hyödyntää.

4.2 UKJ-rahoitushakemus

Esitteily: UKJ:n valmisteluvaihe vuosina 2011–2012 on edennyt kirjastojen välisenä yhteistyöhankkeena ilman erillisrahoitusta. Loppuvuodesta 2012 Kansalliskirjasto haki ja sai OKM:lta rahoituksen kehittämispäällikön ja neljän tietojärjestelmäasiantuntijan palkkaamiseksi vuoden 2013 loppuun saakka UKJ:n vaatimusmäärittelyn ja projektisuunnitelman laatimiseksi.

[Rahoitushakemus](#)

Esitys: Ari Ahlqvist esitteli UKJ-rahoitushakemusta. Keskusteltiin esityksen pohjalta.

Keskustelua. Keskusteltiin kehittämiseen ja ylläpitoon liittyvistä riskeistä. Pyritään varmistamaan, että avoin lähdekoodi skaalautuu ja toimii. Keskusteltiin sekä olemassa olevien että uusien

Kirjastoverkkopalvelut

7.3.2013

henkilöiden hyödyntämisestä. Kun vanhasta järjestelmästä luovutaan, vapautuu uutta kapasiteettia, jolloin vanha henkilöstö on käytettävissä uuteen järjestelmään. Viimeaikoina ohjelmoijien ja arkkitehtien työn osto on alkanut edistymään hyvin. Ehdotettiin seminaaritutustumispäivää Finnasta ja OPHsta. Todettiin, että joitakin palveluja voidaan ostaa muualta, vaikka paras osaaminen on omilla organisaatioissamme.

4.3 UKJ-rekrytoinnit

Esitteily: Kansalliskirjasto on 1.2.2013 julistanut haettavaksi edellä mainitut kehittämisspäällikön ja neljän tietojärjestelmäasiantuntijan määräaikaiset toimet 20.2.2013 päättynein hakuajoin. Haettavat toimet pyritään täyttämään maaliskuun aikana.

Esitys: Kristiina Hormia-Poutanen esitteli rekrytointitilannetta.

Keskustelua: Kristiina kertoi, että rekrytointi on umpeutunut ja UKJ:n kehittämisspäälliköksi valittiin Ari Ahlqvist. Petteri Kivimäki tulee vastaamaan teknisestä kehittämisestä. Tietojärjestelmäasiantuntijoita haastatellaan parhaillaan.

4.4 UKJ-suunnittelun suuntaviivoja vuodelle 2013

Esitteily: Vuoden 2013 loppuun mennessä tehdään valmisteluasiakirjan pohjalta yksityiskohtainen vaatimusmäärittely, sen toteutuksen vaiheistus ja aikataulu. Työlle laaditaan projektisuunnitelma ohjaamaan etenemistä. Tärkeä osa työtä on UKJ:n rajaaminen, sekä välttämättömien ja myöhemmin toteutettavien kokonaisuuksien määrittäminen.

Esitys: Ari Ahlqvist esitteli karkealla tasolla UKJ:n jakautumista moduleihin.

Keskustelua: Todettiin vuoden 2013 tiukka aikataulu.

5. Asiantuntijaryhmien nimeäminen UKJ-suunnittelun tueksi

Esitteily: Kirjastokentän näkemystä ja kirjastojen asiantuntijoiden tietämystä tarvitaan kehittämisspäällikön ja tietojärjestelmäasiantuntijoiden tueksi. UKJ-valmistelutyössä oli mukana yli 50 kirjastokentän asiantuntijaa seitsemässä eri ryhmässä.

Nyt ei tarvita näin monia ryhmiä, mutta UKJ:n kaavailtuja päämoduuleita vastaavat ryhmät ovat tarpeen. Ryhmien fyysisiä kokoontumisia ei välttämättä aina tarvita, vaan mielipiteitä voitaneen vaihtaa myös sähköisin välinein. Kirjastokentän asiantuntijoiden käyttämisestä UKJ-suunnittelun tukena jatkossakin on keskusteltu kaikkien sektorien kirjastonjohtajien kokouksessa 12.2.2013, eikä siihen nähty olevan estettä.

Esitys: Ari Ahlqvist esitteli lyhyesti valmisteluvaiheen asiantuntijaryhmät ja uusien muodostettavien ryhmien tehtävät ja koostumuksen. Perustetaan neljä asiantuntijaryhmää:

- Aineiston kuvailu ja kokoelmien hallinta
- Aineiston hankinta ja elinkaaren hallinta
- Aineiston käytön hallinta
- Rajapinnat ja yhteydet muihin järjestelmiin

Kirjastoverkkopalvelut

7.3.2013

Valtuutetaan Kansalliskirjasto pyytämään kirjastosektoreita/kirjastoja asettamaan asiantuntijoita käytettäväksi perustettaviin ryhmiin. Ryhmät nimetään UKJ-ohjausryhmän seuraavassa kokouksessa ohjausryhmän sääntöluonnoksen mukaisesti.

Keskustelua. Todettiin, että jokaisessa ryhmässä tulee mahdollisuuksien mukaan olla eri sektoreiden henkilöitä. Aikaisempien ryhmien kaikkia ihmisiä ei ole mahdollista saada enää mukaan aikataulusyistä. Ryhmät ovat hieman pienempiä kuin viimeksi, joten kattavuudessa eri sektoreilta voi olla pientä vaikeutta. Keskusteltiin, että henkilöillä, joilla ei viimeksi ollut mahdollisuutta tulla mukaan, olisi nyt. Seminaaripäivää kannatettiin. Vanhat ryhmät haarukoidaan ennen seminaaripäivää ja uusien henkilöiden hankkiminen tulee Kansalliskirjaston vastuulle. Kentälle laitetaan viestiä ennen seminaaripäivää ja viimeistään paikan päällä voi ilmoittautua mukaan.

Ensin selvitetään valmisteluvaiheen työryhmien jäsenten jatkamishalukkuus ja –mahdollisuus. Ryhmien jäsenet joutuvat keskustelemaan myös esimiestensä kanssa työryhmissä toimimisesta. Mukanaolevat henkilöt voivat myös vaihtaa ryhmää, mutta heillä tulee olla riittävä taito tekemiseen siinäkin ryhmässä. Ryhmät tarvitaan keskustelemaan täydennyksistä, muutoksista ja lisäyksistä. Keskusteltiin seminaarin ajankohdasta ja ehdotettiin huhtikuun puoliväliä tai toukokuuta. Seminaari järjestetään myös etäosallistujille ja tietohallinnon johtajille, kirjastoverkolle laitetaan viestiä asiasta. Huhtikuuta pidettiin parempana vaihtoehtona ohjelmistokehitys-seminaarille.

6. Muut asiat

Keskusteltiin aikomuksesta luoda projektiohjausmalli. Määrämuotoista tilanneraportointia toivottiin.

7. Seuraavan kokouksen ajankohta ja asialista

Seuraavan kokouksen ajankohdaksi ajateltiin huhtikuun loppua tai toukokuuta. Tarkempi ajankohta sovitaan myöhemmin.

8. Kokouksen päättäminen

Kokous päätettiin klo 13.02.